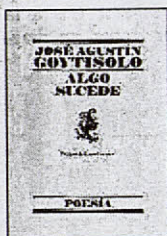

La importància de dir coses senzilles

MANUEL CASTAÑO

«ALGO SUCEDE»

Autor: José Agustín Goytisolo.
Editorial: Lumen.
Pàgines: 100.

«Descreu de la revolució com a apocalipsi i afirma la importància dels petits gestos.»

La poesia de J.A. Goytisolo pot semblar una proposta fora de lloc a qui cerqui la novetat que fa estrany o els malabarismes verbals que mouen el sentiment. No fora de lloc, sinó fora de temps. És una poesia sorgida en bona part en resposta a esdeveniments molt concrets, amb interlocutors i dates, i amb inquietuds que ja són història, per més que el nostre temps fomenti inquietuds anàlogues. El poema que dona títol al llibre, en el seu moment víctima de la censura, està dedicat a la gent amb qui l'autor va compartir *«el hospedaje que nos brindaron los Capuchinos de Sarrià»* a fi i efecte de fundar el sindicat democràtic d'estudiants de Barcelona. Després de constatar que el pas del temps no porta els canvis polítics ambicionats, afirma que l'esforç ha valgut la pena, perquè els adversaris estan cansats i pressenteixen que el seu món va a mal borràs; ha valgut la pena *«porque el mundo camina / con el paso implacable de gente tal vosotros / que creen en la vida y que por eso / mueven el mundo sin pegar un tiro / mientras sea posible / o bien pegándolo»*. No és tant la veu d'un profeta que vol enardir les consciències com la de l'amic que vol consolar els camarades de l'escàs èxit, en aparença,

de la seva lluita i animar-los a mantenir les conviccions i les actituds. Descreu de la revolució com a apocalipsi i afirma la importància dels petits gestos, i, paral·lelament, adopta un to col·loquial que no té res a veure amb les proclames pròpies de la poesia compromesa o de partit. Podem llegir encara aquest poema *com a poema*? Qualsevol poeta certament ambiciona que els seus escrits passin a la història de la poesia, al marge del fet que algun d'ells pugui llegir-se també com un document històric. Perquè un memoràndum sobre la fundació d'una escassa organització clandestina es converteixi en un text literari cal que el seu autor no es deixi endur només per l'efemèride sinó que sàpiga discernir quina és la retòrica que li convé. (Aquí Goytisolo ha combinat majorment decasil·labs i hexasil·labs, i ha adoptat un ritme binari, amb algun pas a ritme ternari que serveix per remarcar un punt essencial del missatge: És per dir que no escriu tal com raja, sinó que és prou hàbil per fer-ho veure.) Aquest és un poema important per haver menys tingut precisament l'estil inflammat a què ens ha acostumat la propaganda literària, i també perquè ha sabut donar la volta a aquest estil i apropar-nos a la realitat quotidiana dels lluitadors —*«Así sin darnos cuenta / entre reunión*

y papeleo oscuro / entre miedo y registros y porfía / hemos envejecido poco a poco...»—. I dient-nos que l'heroïcitat no residia en els somnis revolucionaris sinó en la constància —*«el paso implacable»*— de la gent amb ideals —*«que creen en la vida»*—, ens està demostrant també que la literatura no eren aquelles consignes abrindades en forma de poema sinó més aviat aquests versos simples i impecables.

Algo sucede és una bona mostra dels interessos de J.A. Goytisolo: hi ha reflexions sobre l'ofici poètic i la funció del poeta —*«Devolvamos / las palabras reunidas / a sus dueños auténticos»*—, monòlegs depressius sobre els records que pesen, cartes a amics escriptors (Umberto Eco, el seu germà Juan), homenatges (Riba, Alberti, Alexandre), poemes d'amor o més aviat de nostàlgia de l'amor, i uns quants de tema explícitament polític. No tots són igualment atractius: n'hi ha que no ultrapassen l'anècdota al costat d'altres en què el poder de síntesi al servei, bé de la capacitat crítica, bé d'un fort sentimentalisme assoleix textos inoblidables. El perill de practicar el trobar lleu, de recercar la naturalitat de la paraula quotidiana, seria caure en la intranscendència; afortunadament, la mestria en el vers i la saviesa moral li permeten evitar-ho.

GIROMA
- 6.04.97